

ADRES	Capucijnenstraat bij 45 6211 RP Maastricht	
GEGEVENS	Objectnaam: Maison de la Miséricorde Oorspronkelijke functie: kloostercomplex Zusters v.d. Miséricorde Huidige functie: kantoren en zalen 'Traject' (gemeente Maastricht)	
STATUS	Dominant bouwwerk (kloosterkapel, kloostervleugels, lekenkapel)	
FOTO'S	<div data-bbox="448 495 919 1111"> <p data-bbox="448 1115 836 1144"><i>De noordelijke kopgevel van de kloosterkapel</i></p> </div> <div data-bbox="935 495 1406 1111"> <p data-bbox="935 1115 1294 1144"><i>De oostelijke zijgevel van de kloosterkapel</i></p> </div> <div data-bbox="448 1178 919 1525"> <p data-bbox="448 1541 708 1570"><i>De noordelijke kloostervleugel</i></p> </div> <div data-bbox="935 1178 1406 1525"> <p data-bbox="935 1541 1179 1570"><i>De oostelijke kloostervleugel</i></p> </div> <div data-bbox="448 1603 919 1951"> <p data-bbox="448 1966 735 1995"><i>De lekenkapel vanuit het noorden</i></p> </div> <div data-bbox="935 1603 1406 1951"> <p data-bbox="935 1966 1243 1995"><i>De lekenkapel vanuit het zuidoosten</i></p> </div>	

Inleiding

Laatnegentiende-eeuwse kloosterkapellen en strijk- en wasinrichting van het voormalige klooster van de Zusters van de Miséricorde, gelegen binnen de bebouwde kom en binnen het beschermd stadsgezicht van Maastricht. Sinds de jaren zeventig van de twintigste eeuw is het complex bijna constant aan verbouwingen onderhevig geweest. Bij deze werkzaamheden zijn veel historische elementen, waaronder kapconstructies, vloerconstructies, interieurs vernieuwd en soms zelfs gehele gebouwen gesloopt.

Beschrijving

Van het kloostercomplex van de Zusters van de Miséricorde is de straatvleugel aan de Capucijnenstraat beschermd als rijksmonument. In deze bescherming zijn de twee neogotische kapellen aan de achterzijde en de kloostervleugels niet opgenomen.

1. De kloosterkapel met haar aanbouw

De negentiende-eeuwse tweelaags kapel wordt met een zadeldak gedekt en is parallel aan de straatvleugel gesitueerd. De vleugel is in het laatste kwart van de twintigste eeuw ingrijpend verbouwd. Hierbij zijn de oorspronkelijke kapspanen vervangen door stalen en is een nieuwe vloer aangebracht boven de oude. Het oorspronkelijke interieur van de vijf traveeën lange, éénbeukige kapel is nagenoeg geheel verdwenen. Enkel boven de moderne zoldervloer zijn op enkele plaatsen nog restanten van schilderijen zichtbaar. Op de witgeschilderde buitenmuren van de kapel zijn met gele verf de mergelstenen hoekkettingen, waterlijsten en vensteromlijstingen in de gevel geaccentueerd. De lange oostgevel van de kapel heeft moderne gevelopeningen op de begane grond, met een oude hardstenen deuromlijsting bij de zuidelijke hoek. Boven de hardstenen waterlijst zijn vijf originele spitsboogvensters met gestucte omlijstingen, met vernieuwde ramen. Op de gestucte panelen onder de hardstenen vensterbanken is een Latijnse tekst aangebracht waarvan de laatste woorden "...domus orationis vorabitur" zijn. De gevel heeft tussen de vensters pilasters met een pinakel en een sokkeltje, vermoedelijk hebben hiertussen heiligenbeelden gestaan. De goot is gesierd met een geornamenteerde lijst. De noordelijke kopgevel heeft twee vensteropeningen die geen van beide oorspronkelijk zijn. Aan de westzijde (de straatzijde) sluit een tweelaags, vier vensterassen breed bouwdeel onder een modern lessenaardak op de kapel aan. De overgang tussen beide bouwdelen wordt in de kopgevel van de kapel geaccentueerd met een hoekketting.

2. De lekenkerk

In 1896 werd het kloostercomplex vergroot met een lekenkerk, die haaks op de bestaande kapel werd gericht. De vier traveeën lange, éénbeukige kerk is gebouwd in neogotische stijl en heeft een zeszijdige koorsluiting. Aan de westzijde is een portaal. Het hoofdvolume wordt gedekt door een zadeldak, het portaal door een driezijdig schilddak en het koor door een schilddak. De daken zijn bedekt met leien. In het dak van de kapel en het koor zijn driehoekige dakkapellen. De bakstenen gevels hebben als pilasters uitgevoerde steunberen waartussen spitsboogvensters met een bakstenen vorktracering. De stalen binnenramen lijken nog origineel. De gevel wordt afgesloten met een zware gemetselde lijst met onder meer twee blokljsten en een zaagtand. De kopgevels van de kapel zijn uitgevoerd als tuitgevels met schouderstukken. De toegang tot de kapel was oorspronkelijk aan weerszijden voorzien van een heiligenbeeld onder een baldakijn. In de kerk is in het interieur in het laatste kwart van de twintigste eeuw een tweede vloerniveau aangebracht, ter hoogte van de spitsboogvensters. Van het oorspronkelijke interieur is niets meer zichtbaar. De kelder onder de kerk werd oorspronkelijk gebruikt voor de opslag van kolen. Aan de oostzijde van het koor is een éénlaags oorspronkelijke aanbouw met een plat dak.

3. Vleugel van de strijk- en wasinrichting

Vlak na de realisatie van de kerk, werd in 1898 begonnen met de bouw van een kloostervleugel die bestemd was voor de was- en strijkinrichting voor de Zusters van de Miséricorde. Tien jaar later werd deze vleugel, ten oosten van het koor van de lekenkapel, uitgebreid met een haaks daarop georiënteerde vleugel met dezelfde vormgeving.

De met een mansardekap gedekte drielaags bebouwing heeft houten vloeren en een met

	<p>troggewelfjes op staal overdekte kelder die een deel van de plattegrond beslaat. De prominente gevels van het pand zijn gericht op het binnenterrein en zijn beide een met zorg uitgevoerde negen vensterassen brede lijstgevel die in kruisverband is gemetseld. De gevels zijn symmetrisch en hebben een smalle, als Vlaamse gevel uitgevoerde, middenrisaliet. De gevel heeft in metselwerk uitgevoerde kordonbanden. De getoogde gemetselde vensteropeningen hebben met een kraal geprofileerde dagkanten en segmentbogen, welke door de oranje kleur van de bakstenen contrasteren met de donkere gevel. Alle ramen zijn vernieuwd naar oud model. De gevel wordt afgesloten met een gemetselde lijst bestaande uit een dubbele bloktand waartussen een zaagtand.</p> <p>De achtergevels van beide vleugels hebben een zeer sober karakter. De lijstgevels zijn opgedeeld in meerdere, onregelmatige traveeën met behulp van gemetselde pilasters. De verdeling van de vensteropeningen met vernieuwde ramen is erg onregelmatig. De vensters hebben hardstenen onderdorpels. In de loop van de twintigste eeuw zijn enkele vensters toegevoegd en is bij de oostelijke vleugel op de begane grond een moderne pui onder een zware gemetselde boog aangebracht. Het interieur van de oostelijke vleugel is modern, enkel de trappen zijn zichtbare elementen die dateren van 1898.</p>
<p>WAARDERING</p>	<p>Het bouwwerk is “dominant” gewaardeerd vanwege zijn historisch-ruimtelijke samenhang, architectuurhistorische en cultuurhistorische waarden en meer in het bijzonder omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het object deel uit maakt van het laatnegentiende-eeuwse klooster van de Zusters van de Miséricorde, waarvan de oorspronkelijke ruimtelijke structuur nog herkenbaar aanwezig is. • het object ruimtelijk bepalend c.q. markant voor de omgeving is. • het object architectuurhistorische betekenis heeft vanwege de esthetische kwaliteit van het ontwerp van de buitengevels. • het een plaatselijke uiting van een belangrijke landelijke architectuurstijl betreft, namelijk de neogotiek. • het bijzonder materiaalgebruik, bijzondere detaillering en bijzondere ornamenten heeft, zoals het decoratieve stucwerk van de kapel en het decoratieve siermetselwerk van de lekenkapel en de kloostervleugels. • het object betekenis voor de plaatselijke geschiedenis als uitdrukking van een sociale en geestelijke ontwikkeling bezit; het complex is gebouwd als opvangtehuis voor kansarme jeugd en ‘gevallen’ meisjes en vrouwen en werd gerund door de Zusters van de Miséricorde (Barmhartigheid). <p>Waardevolle elementen die bijdragen aan bovengenoemde waardering zijn onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het decoratieve stucwerk van de kapel • de decoratieve ‘beeldnissen’ van de kapel • de hardstenen sierelementen en omlijstingen van de kapel • de mergelstenen hoekkettingen van de kapel • het siermetselwerk van de lekenkapel • het siermetselwerk van de kloostervleugels
<p>RICHTLIJNEN</p>	<p>Algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voor de algemene richtlijnen voor dominante en kenmerkende panden, alsmede de waardevolle cultuurhistorische elementen, zie paragraaf 2.1 van dit rapport. • Voor de algemene richtlijnen voor onderhoud en wijzigingen in cultuurhistorische attentiegebieden en beschermde stadsgezichten, zie paragraaf 2.3 van dit rapport. <p>Objectgericht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geen aanvullende richtlijnen.